

LEERSTEUNDECREET

Lief Vanbael |

Katleen Joos |

De inkt van de handtekening onder zijn benoeming was amper droog toen Ben Weyts, Vlaams minister van Onderwijs, kortdaat aan de pers verkondigde dat hij van plan was om het 'M-decreet' af te schaffen. Over wat er in de plaats van dit verguisde decreet zou komen, moest hij nog wat nadenken.

Toegegeven, corona was een spelbreker. Maar het was wachten tot de zomer 2021 voor we zicht kregen op wat de onderwijsminister in petto had voor leerlingen 'met specifieke onderwijsnoden'. Het M-decreet zou vervangen worden door een 'Leersteundecreet'. Alle onderwijsbetrokkenen, ook Gezin en Handicap, kregen de kans om op een conceptnota 'leersteun' te reflecteren.

Geen ambitie

'Veel scholen weten niet eens welke redenen ze allemaal kunnen invoeren om leerlingen te weigeren' (De Standaard, 28/6/2021); 'Ouders kiezen er dikwijls voor om hun kind met een beperking in het gewone onderwijs te houden. Maar soms is dat eenvoudigweg niet mogelijk ...' (VRT, 28/6/2021). Met dergelijke uitspraken bij de lancering van de conceptnota Leersteun, vertrouwden wij er niet op dat de onderwijsminister vastberaden werk zou maken van kwaliteitsvol onderwijs voor elk kind in een school om de hoek. Maar wij hadden hoop en gingen er van uit dat minister Weyts de stevige pleidooien van talrijke organisaties voor een inclusief onderwijs niet naast zich neer zou leggen.

Dus wachtten wij vol spanning op het ontwerpdecreet Leersteun. De Vlaamse regering keurde dit net voor de zomervakantie goed. Helaas missen wij ook nu weer een resolute keuze en een ambitieus plan voor één inclusief onderwijsstelsel. Anno 2022 mogen wij van onze minister van onderwijs dus nog

altijd geen duidelijke langetermijnvisie, geïnspireerd door het VN-verdrag van gelijke kansen voor personen met een handicap, verwachten. Bedroevend! Beschamend!

Doorbreek de vicieuze cirkel

Zo blijven wij rondjes lopen! Zolang leerlingen met specifieke onderwijsnoden en hun ouders er niet op kunnen vertrouwen dat zij in het gewoon onderwijs de nodige ondersteuning krijgen, blijven zij kiezen voor het buitengewoon onderwijs. Dus groeien daar de wachtlijsten en kiest de minister om de beschikbare middelen in te zetten voor versterking en groei van dit buitengewone onderwijscircuit. Ten koste van een versterking van de ondersteuningsmogelijkheden in het gewoon onderwijs. Daardoor hebben leerlingen en hun ouders vaak geen andere optie dan te blijven kiezen voor het buitengewone onderwijscircuit.

Meer dan ooit hebben wij nood aan een moedige minister van onderwijs om deze vicieuze cirkel te doorbreken. Die moed toont Minister Weyts niet. Hij sust ons wel met een 'onafhankelijke' commissie met experts en onderwijsmensen om hem tegen juni 2024 advies te geven over de evolutie naar inclusief onderwijs en de rol van het gewoon en het buitengewoon onderwijs. Maar wie zal er in deze commissie zetelen? Betrekken ze voldoende personen met inclusie-expertise? Krijgen ook leerlingen en ouders de kans om een inbreng te doen? In het verleden hebben zich al zoveel 'experts' uitgesproken over inclusief onderwijs, vaak ook na degelijk onderzoekswerk. Wat kan daar nog aan toegevoegd worden? Komt dit advies bovendien niet rijkelijk te laat als het de bedoeling is het Leersteundecreet in de praktijk te brengen vanaf het schooljaar 2023?

Een kus van de juf

Onze huidige onderwijsminister wil zowel de geit als de kool sparen. Toegegeven, wij lezen dit ontwerpdecreet met onze bril. Die van leerlingen met een handicap die alle kansen moeten krijgen om zich voor te bereiden om een rol in onze samenleving op te nemen. Dat een superdiverse samenleving nu eenmaal een feit is, lijkt onze onderwijsminister eerder te ontkennen dan te omarmen.

Minister Weyts blijft vasthouden aan de opdeling in 'types'. Meer nog, er lijkt nog een type bij te komen: de 'hoogbegaafde' en 'snel lerende' leerlingen. Waarom kiest hij niet voor een principe als 'UDL, universal design for learning', dat in landen rondom ons furore maakt? Dit principe gaat ervan uit dat wanneer een (leer)omgeving aangepast is aan een zo ruim mogelijke groep mensen er veel minder nood is aan aanpassingen. Wij pleiten er bovendien voor dat de ondersteuningsnood op maat van de individuele leerling bepaald wordt voor leerlingen 'met specifieke onderwijsbehoeften'.

Wij betreuren dat het ontwerpdecreet vaak vaag blijft over een effectieve betrokkenheid van leerlingen en ouders. Zo is in de leersteunraad van een leersteuncentrum, naast vertegenwoordigers uit elke aangesloten school, ook een vertegenwoordiging van ouders 'mogelijk'. Waarom is dit niet 'verplicht'?

Toch lezen we in het ontwerpdecreet Leersteun ook positieve zaken. Gezin en Handicap kreeg de kans om mee te werken aan meerdere adviezen en werkte vooral mee aan het advies van NOOZO. Interesse in ons uitgebreider standpunt? Je vindt dit op www.gezinenhandicap.be. Geef ons een seintje als je dit standpunt liever in je brievenbus vindt.